

Heikki Halttu

Lumilautailusta tanssiin

Lumilautailusta tanssiin

Heikki Halttu

Opinnäytetyö

Syksy 2012

Tanssinopettajan koulutusohjelma

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Tanssinopettajan koulutusohjelma, showtanssin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Heikki Halttu

Opinnäytetyön nimi: Lumilautailusta tanssiin

Työn ohjaajat: Niina Susan Vahtola, Petri Hoppu ja Anssi Kirkonpelto

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2012 Sivumäärä: 24 + 1 liitesivu

Työni tarkoituksena oli selvittää, kuinka käyttää lumilautailua koreografisena mallina tanssissa. Toteutin taiteellisen opinnäytetyöni dokumentoimalla lumilautailua ja tanssia videokameralla. Tämän jälkeen valmistimme videon, jossa lumilautailu tempuista tehtiin tanssisarja. Halusin tehdä opinnäytetyöni, jossa yhdistän harrastukseni ja koulutukseltani saamia tietoja ja taitoja. Opiskelun ohessa innostuin nykytanssista ja halusin käyttää koreografisia malleja, joita käytetään nykytanssiteoksissa.

Tutkimukseeni osallistui kaksi aktiivista lumilautailijaa ja yksi new school laskija, jotka tekivät omista tempuistaan myös tanssikoreografiat. Videon kuvaukset toteutettiin keväällä 2012 Pikku Syötteen hiihtokeskuksessa Pudasjärvellä. Siellä kuvattiin lasku- ja tanssiosuudet.

Työssäni käytetyt toimintatavat pohjautuvat koulutuksessani saamiin työtapoihin ja omiin hyväksi todettuihin tapoihin. Luin myös ammattikirjallisuutta, joista opin uusia menetelmiä kuinka tehdä koreografiaa.

Tutkimuksen päätuloksina nousi esiin, että lumilautailutempujen motoriikoista voi nostaa esiin liikkeitä myös tanssin koreografioimiseen. Lajeja yhdistää jotkut tietyt taito-ominaisuudet, jotka kuitenkin suoritetaan täysin eri ympäristöissä. Huomasin työtä tehdessäni, että voin ammeksua koreografioihini sekä liikkeellisiä, että tyyllillisiä vaikutteita erilaisista urbaaneista lajeista. Etenkin nykytanssissa se toimii parhaiten.

Asiasanat: koreografinen malli, koreografia, nykytanssi

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme In Dance Teacher Education, Option of Show Dance

Author: Heikki Halttu

Title of thesis: From Snowboarding to Dance

Supervisors: Niina Susan Vahtola, Petri Hoppu and Anssi Kirkonpelto

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2012

Number of pages: 24 + 1 appendix

The purpose of this thesis was to find out how to use the elements of snowboarding as a choreographic model. The artistic work was documented by filming snowboarding and dance. Then a videoclip was made where snowboarding tricks were made to a dance. The purpose was to make a piece where I may combine the knowledge of my hobby and my education. When studying I became interested in contemporary dance and I wanted to use the same choreographic models, used in contemporary dancing.

The study involved two active snowboarders and one new school skier making their own tricks and also dance choreographies from those tricks. The video was shot in spring 2012 in ski center Pikku-Syöte in Pudasjärvi, Finland. Both ski and the dance parts were shot there.

The approach used in this work is based on my education and the methods that I have found good when teaching dance. I also learned new ways to make choreography from professional literature.

The main result in the study was that it is possible to take movements to a dance choreography from snowboarding tricks and its motor skills. Both activities have the same kind of skill feature but done in different environment. When studying the work I realized that movements and style to my choreography can be found from different kinds of urban sports. It works especially in contemporary dance.

Keywords: choreographic model, choreography, contemporary dance

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKODAT	8
2.1 Teoksen suunnittelu	9
2.1.1 Laskemisen kuvaus	11
2.1.2 Tanssin kuvaus ja tekoprosessi	12
2.2 Näyttelijän kuvaus ja spiikkaus	16
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	18
5 POHDINTA	20
LÄHTEET	22
LIITE 1	23
LIITE 2	24

1 JOHDANTO

Opiskelu Oulunseudun ammattikorkeakoulussa on laajentanut näkemystäni tanssin kentällä useiden lajien kautta. Opinnäytetyössäni tutkin koreografisia menetelmiä lumilautailun kautta: kuinka lumilautailua voidaan käyttää tanssin luomiseen? Astuin ulos omasta perusosaamisesta, joka pohjautuu katutanssilajeihin. Lisäksi käytin työssäni hyväksi perusliikkumista ja nykytanssia.

Taiteellinen opinnäytetyöni on video, jossa kahden lumilautailijan ja yhden new school laskijan funktio on tehdä annettujen ohjeiden mukaan lajilleen ominaisia temppuja ja näitä apuna käyttäen suunnitella itselleen tanssisarja. Mielenkiintoisen ja opettavaisen työstä teki se, etteivät he olleet harrastaneet tanssia aikaisemmin. Työskentelytavat ja mallit perustuvat koulutuksessani oppimiini asioihin, jotka ovat tulleet koreografian ammatilaisilta ja ammattikirjallisuuden kautta. Eri lajikulttuurien tuntemukset auttoivat minua työskentelemään ja antamaan ohjeita spesifimmin. Lumilautailun ja new school laskemisen kulttuureissa on paljon samankaltaisuutta. Temppuja on paljon saman tyyppisiä, mm. voltit ja pyörähdykset pystyakselin ympäri tai liukumiset eri opstaakkeleiden päällä. Molemmista lajeista erottuu kuitenkin täysin oma tyylinsä. Näitä temppuja ja tyylejä käytettiin apuna koreografioiden luomisessa. Oli opettavaista huomata kuinka erilaisista, urbaaneista, liikuntalajeista voi ammoksua ideoita myös tanssin saralle.

Lumilautailu ja newschool ovat urbaaneja lajeja, joiden harrastajamäärät ovat olleet nousujohteisia jo muutamien vuosien ajan. Myös eri mediat ovat kiinnostuneet lajeista. Lajit ovat saaneet positiivista näkyvyyttä ja sitä kautta uusia harrastajia. Luulen että tämän videon kautta voisi nuorilla, varsinkin pojilla, laskea kynnys alkaa harrastamaan tanssia. Koen että kyseinen projekti myös muutti tapani tehdä koreografioita. Tulen jatkossakin käyttämään urbaaneja lajeja hyväksi koreografioimisessa. Olisi mielenkiintoista tehdä tulevaisuudessa pitempi tanssiesitys, jossa olisi tämän opinnäytetyön esiintyjät, ja käyttää laskeamista osana suunnittelua.

Tutkimukseni tavoitteena oli käyttää lumilautailua koreografisen mallin lähtökoh-
tana. Lumilautailu ja new school laskeminen avasi mahdollisuuden tutkia, kuin-
ka niistä voisi tehdä tanssikoreografian. En ollut aikaisemmin tehnyt tanssisarjo-
ja laskijoiden kanssa, jotka eivät olleet aiemmin harrastaneet tanssia. Tunsin
alussa että liikemateriaali tulisi muistuttamaan paljon nykytanssia, koska olen
kiinnostunut ihmisen perusliikkumisesta. En halunnut tehdä itselleni tutuimman,
street-tanssin, liikemateriaalia. En olisi tutkinut mitään itselleni uutta ja se olisi
ollut hankalaa, koska tanssijani ovat lautailijoita. En ollut aikaisemmin tehnyt
tämän tyylistä koreografiaa, joten oli luontevaa käyttää tanssinammattilaisilta
opittuja työskentelytapoja ja samalla käyttää itselleni hyväksi todettuja malleja ja
ajatuksia. Ensimmäisenä tavoitteenani oli luoda visuaalinen video, jossa tulisi
ilmi miten lumilautailusta voisi tehdä tanssia. Toisena tavoitteenani oli saada
lumilautailijat astumaan ulos omalta vahvuusalueeltaan kokeilemaan uudenlais-
ta tekemistä.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKODAT

Aloittaessani miettimään, mistä tekisin opinnäytetyötäni halusin aiheen, josta olen todella kiinnostunut. Aihe löytyi hyvin läheltä, itselleni rakkaasta harrastuksesta, lumilautailusta. Mielestäni se on harrastus, jossa voin kokoajan kehittyä lisää ja samalla viedä itseäni fyysisyyden ääri rajoille. Lumilautailua ja surffausta, sekä niiden elekieltä ja liikkumistapaa on käytetty hyväksi myös sarjakuvissa. Eräs piirroselokuva on nimeltään Tarzan, jossa hahmon liikkumistapaan on otettu vaikutteita näistä lautailulajeista. Sain siitä idean yhdistää työssäni eri lajien tyyli- ja temppusuuntauksia.

Sain projektiini mukaan videokuvaajan, joka oli kiinnostunut lumilautailukuvauksesta. Hänen nimensä on Kalle Jurvelin, joka on kuvannut tanssia paljon. Laskijat ovat lajeissaan puoli ammattilaisia, mutta tanssia he eivät olleet koskaan harrastaneet. Laskijoina toimii Josa Leskinen, Juho Haapalainen ja Joonas Kuoksa. Heidän innostuttua ideasta, jätin alkuperäisen idean ottaa projektiin mukaan ammatti tanssijoita. Ideoin, että laskijat tekevät myös tanssiosuudet itse suunnitteleminen koreografioineen. Oli mielenkiintoista nähdä, kuinka he saisivat luotua liikettä lumilautailun kautta.

Hanna Brotherus on saattanut yhteen ammattitanssijoita ja ei-ammattilaisia. Ammattilaiset liikuttuvat ja näkevät kauneuden tavallisen ihmisen liikkeessä, koska siitä voi nähdä myös osan heidän persoonallisuuttaan. Hänen mielestään kauneus onkin yrittämisessä. ”Kauneus on siinä mullassa, jossa kukka kasvaa.” (Brotherus H. 2011, 26) Olen hänen kanssaan samaa mieltä ja lisäksi koen mielenkiintoisena tavallisen ihmisen liikkeen, koska se on puhdas, eikä siinä ole maneereja ja opittuja tapoja. Mietin, että olisi hienoa käyttää videota ja live tanssia esityksessä hyväksi. Kysyin tanssijoilta, haluavatko he tanssia esityksen livenä koulullani olevissa näytöksissä. Heidän yksimielinen vastaus oli kieltävä, joten tulimme siihen tulokseen, että teos on kokonaan video.

2.1 Teoksen suunnittelu

Pidimme kuvaajani kanssa videon suunnittelupalavereita, joissa ideoimme tulevan videon sisältöä ja toteutusta. Halusin, että kun katsoja näkee videon niin hän pystyisi poimimaan sieltä heti laskemisen ja tanssin yhdistävät tekijät vaikkakin niiden toteutustapa on erilainen. Toivoin, että niiden yhteinen liikekieli on se, joka puhuttelee katsojaa. Ei pelkästään laskeminen tai tanssiminen erillisinä toisistaan. Halusin videosta mielenkiintoisen, jossa laskeminen ja tanssi integroituvat yhdeksi kokonaisuudeksi.

Useiden toimimattomien ideoiden jälkeen aloimme vihdoin puhumaan kuvaajani kanssa samaa kieltä ja aloimme yhdessä luoda videon käsikirjoitusta. Loimme kuvallisen käsikirjoituksen videon sisällöstä ja sen toteuttamis menetelmistä. "Käsikirjoitus on kuin luuranko, johon muut osatekijät lisäävät lihan." Käsikirjoitus sisältää perusrakenteen ensimmäisestä viimeiseen kohtaukseen. Kohtausten väliset sillat on huomioitava, jotta teos etenee jouhevasti eikä ole katkonainen. (Lindfros. 2011, 118.)

Ensimmäinen suunnitelma oli viitteellinen. Jätimme siihen tilaa improvisaatiolle, koska kuvaus tilanteessa tulee aina muutoksia ja syntyy uusia ideoita. Luotimme ja toivoimme, että laskijoilta tulee omia visioita ja ideoita tarinaan. Tällöin tarinasta tulee mielestäni uskottavampi ja rikkaampi kun jokainen on saanut lisätä hieman omia mausteita siihen. Laskijoilta voi tulla ideoita myös kuvausteknillisiin asioihin. Kalle ehdotti, että käyttäisimme videossa näyttelijää. Kallen tuttava opiskelee teatteriohjaajaksi ja hän myös tekee mainoksiin ääninäyttelijän työtä. Hänen nimensä on Tuukka Myllymäki. Mielestäni idea oli mahtava ja otin innoissani tarjouksen vastaan. Se antoi myös uutta suuntaa teosta varten.

Tulimme siihen tulokseen, että video on dokumentti tai opetusvideo. Miellesämme liikkui vanhanajan dokumentti videoita, missä välillä kuvaan tulee kaavioita ja selityksiä kyseisiin asioihin. Mielikuvani oli välittömästi syntynyt. Näyttelijä tulisi olemaan videossa erittäin asiallinen, hieman tohtorimainen, ja hänellä olisi päällään valkoinen takki. Halusimme tehdä videosta todella virallisen, mutta silti sen avulla myös humoristisen. Huumori on helppo tapa lähestyä asiaa ja katso-

jaa. Toisaalta huumori on aina riski sen epäonnistuessa. Pahimmassa tapauksessa se ei kosketa yleisöä tai jää vain pinnalliseksi. Päätimme kuitenkin tämän riskin ottaa.

Aloimme miettimään videon kuvauspaikkaa. Aluksi mietimme Oulun Heinäpäässä sijaitsevaa pientä kukkulaa. Hylkäsimme kuitenkin tämän ajatuksen koska se ei olisi ollut tarpeeksi näyttävännäköinen miljöö eikä siellä olisi ollut laskijoille tarpeeksi obstaakkeleita, jotta laskemisesta olisi tullut monipuolista. Päätin soittaa kaverilleni, joka on töissä Pikku-Syötteellä, että päästäisiinkö me sinne kuvaamaan lasku- ja tanssiosuudet. Pääsimme mahtavaan sopimukseen, missä meille tarjottiin, kuvaustilat, kyyditykset, ruoat ja ennen kaikkea hieno paikka, missä suorittaa laskukuvaukset.

Yhteistä aikaa oli vaikeaa löytää videon kuvausta varten. Minä olin koulussa ja joinakin iltoina töissä. Kalle puolestaan teki ympäriryöreää päivää kuvausten ja leikkausten ohessa. Onneksi laskijoilla oli vähän joustavampi aikataulu, joten saimme sovittua kuvauspäivämäärän. Kuvaus tilannetta hankaloitti tieto siitä, että laskupätkät ja tanssikohtaukset tulisi saada yhdessä päivässä kuvattua. Yksi laskijoista asuu Rovaniemellä ja kyseinen päivä oli niitä harvoja päiviä, jolloin saimme kaikkien aikataulut sovitettua yhteen. Toista kuvauspäivää olisi ollut miltei mahdotonta löytää. Tiesin, että pojat suoriutuvat hyvin laskemisosuudesta tiukallakin aikataululla. Samalla minua kuitenkin jännitti tuleva tanssikohtausten kuvaus, koska aikaa siihen oli vain kolme tuntia. Poikien tulisi itse tehdä tanssisarjat omista tempuistaan. Niiden tekeminen ja kuvaaminen kolmen tunnin ajalla stressasi minua suuresti. Poikien omista ja yhdessä tehdyistä tanssisarjoista syntyy yhteinen, pidempi koreografia. (Ks LIITE1.)

Videon tekemiseen meillä oli aikaa noin kolme viikkoa, koska halusin esittää opinnäytetyöni kouluni järjestämässä huhtikuun Tanssia! -näytöksessä. Ajanpuutteen vuoksi minua jännitti videon lopputulos. Olisiko se tarpeeksi hyvä. Kalle vakuutti, että video onnistuu ja siitä tulee hyvä. Kuvaaja väitti, että paineen alla hän pystyy parempiin suorituksiin, leikkauksia ajatellen.

2.1.1 Laskemisen kuvaus

Kalle soitti minulle kuvausta edeltävänä iltana, että ilma on todella huono eikä kuvaus välttämättä onnistu. Mietimme parempaa kuvausajankohtaa, mutta sitä ei löytynyt. Meidän oli vain pakko kuvata vaikka ilma olisi surkea. Toivoimme, että ilma parantuisi seuraavaan päivään mennessä. Lähdimme ajamaan Pikku-Syötteelle aamulla kahdeksalta 11.4.2012. Ilma oli aivan kamala, märkää lunta tuli taivaan täydeltä. Pääsimme perille vähän jälkeen kymmenen aamulla ja aloimme laittamaan tavaroita ja kuvausvälineistöä paikoilleen. Pojat voitelivat laskuvälineensä ja laittoivat laskuvarusteet päällensä. Minä ja Kalle laitoimme kamerat kuvausvalmiuteen. Kallen kameraan piti laittaa suojaussit, sään vuoksi, jotta kamera ei kastuisi ja menisi rikki. Alkuvalmistelut veivät yllättävän paljon aikaa, joten meillä oli vähemmän aikaa kuvata laskemista.

Päädyimme ratkaisuun, että kuvaamme videossa näkyvän laskumontaasin ensimmäiseksi. Päätimme, että Kalle kuvaa jalustan ja paremman kameran kanssa aina yhden obstaakkelin kerrallaan. Minä taas kuvaan poikia aina ylhäältä alas, follow camera-tekniikalla. Se oli fiksu ratkaisu, koska sain kuvattua laskijoita aina myös eri kuvakulmasta. Sain myös normaali laskemista ja muita tempuja nauhalle.

Lähdimme laskeutumaan pikkuhiljaa rinnetta ylhäältä alaspäin ja kuvasimme yhtä obstaakkelia noin kuusi kertaa. Jokainen laskija suoritti vuoronperään temppunsa, joten saimme paljon laskemista kuvattua. Minä ja laskijat laskimme aina hisseille ja nousimme ylös, kun taas Kalle odotti rinteessä uutta kuvaus kertaa, tai sitten hän vaihtoi kuvauspaikkaa. Kuvattuamme kaikki obstaakkelit ylhäältä alas päätimme, että pitäisimme kahvitauon. Samalla, kun pojat joivat kahvia ja söivät pullaa me kuvasimme normaalia oleskelu materiaalia. Sitä, mitä tapahtuu lautailun yhteydessä. Ennen kuin jatkoimme laskemisen kuvausta, kuvasimme poikien esittelyt.

Seuraavana kuvasimme poikien temput, joista heidän tuli tehdä tanssisarja. Ensimmäisenä vuorossa oli Josa. Hänen temppunsa oli millerflip, missä hypätään 360 astetta ympäri vertikaalisesti ja raahataan kättä obstaakkelin päällä. Obs-

taakkelinä toimi ghettojöötirainbow. Se on sateenkaaren muotoinen putki. Kyseistä temppeä kuvattiin kolmesta kuvakulmasta kahdeksan kertaa, jotta se varmasti näyttäisi videossa hyvältä ja sen voisi myös editoida sujuvasti.

Juhon temppe oli switch backside 540 astetta indyllä. Tempussa hypätään väärä jalka edellä hyppyristä puolitoista kierrosta ja otetaan takakädellä kiinni laudan keskeltä. Juhon tempun kuvaamisessa ei kestänyt niin kauan, koska hän sai tempun onnistumaan joka kerta ja tiesimme, että sitä pystyisi käyttämään videossa.

Joonaksen temppe oli railslide 450 astetta ulos, joka tarkoittaa, että hypätään suksilla poikittain kaiteen päälle ja pyöritään 450 astetta pois kaiteen päältä. Hänen tempussaan kesti kauemmin, koska temppe on haastava ja hän ei meinannut saada sitä onnistumaan. Kuvasimme hänen temppeaan yhteensä kaksitoista kertaa, jolloin hän sai tempun tehtyä. Laskemisen osalta viimeisenä kuvausvuorossa oli backflip eli takaperin voltti. Jokaisen laskijan piti suorittaa kyseinen temppe ja heidän tuli yhdessä luoda tanssisarja kyseisestä tempusta. Toistoja kyseiseen temppeeseen tarvittiin kolme jokaiselta laskijalta.

2.1.2 Tanssin kuvaus ja tekoprosessi

Kun olimme saaneet kaiken laskemiseen ja oleskeluun liittyvät asiat kuvattua, lähdimme siirtymään Pikku-Syötteen hotellille, jossa meillä oli tarkoitus kuvata tanssiosiot. Ajaessamme hotellille huomasin, että pojilla alkoi jännitys nousta hyvää vauhtia. Huomasin myös itsestäni jännityksen. Mietin, että onnistuukohan tämä. Jännityksen aiheutti tiukka aikataulu, josta olimme jäljessä. Stressiä lisäsi myös poikien kokemattomuus tanssimisen suhteen. He eivät myöskään olleet koskaan aikaisemmin luoneet tanssisarjaa. Mietin saisivatko he tanssisarjoja tehtyä ja opetettua toisillensa.

Mielestäni on outoa, että tanssin ammattilaiset, jotka ovat opettaneet ja tehneet koreografioita väittävät, että tanssia ei voi opettaa. Bessie Schonberg kertoo haastattelussaan opettaneensa yli 25 vuotta ja hän on tullut siihen tulokseen, että: "Yritän opettaa sellaista, mitä ei voi opettaa." (Hämäläinen. 1999, 41.)

Adshead (1986, 11) puolestaan väittää täysin toista. Hänen mielestään koreografiaa opetetaan, opitaan ja siitä kirjoitetaan ja kehitytään oli kyse tanssin luomisesta tai katsomisesta (Hämäläinen. 1999, 42.) Teoksessani opetin ja opin työskennellessäni poikien kanssa. Pojat opettivat ja oppivat samoin kuin minä. Nyt minä kirjoitan teoksestani tekstiä, joten kallistun mieluummin Adsheadin puolelle kuin Schonbergin. Mielestäni todistin juuri Adsheadin käsityksen tanssin opettamisesta.

Toisaalta olen samaa mieltä Schonbergin kanssa siitä, että omia kehollisia kokemuksia tanssin aikana ei voi opettaa muille. Voit opettaa liikettä ja antaa vinkkejä niistä tunteista, mitä koet liikkeen aikana, jos haluat, että oppilaasi näyttävät ulospäin samaa tunnetta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että he tuntisivat liikkeen aikana samalla tavalla tai kokisivat liikkeen kehossaan identtisenä minun kanssani. Loppujenlopuksi tanssi sisäisenä tuntemuksena on niin subjektiivinen, että sitä sisäistä kokemusta ei voi opettaa. Se on jokaiselle henkilökohtaista. Mutta mielestäni oman kehon kuuntelemista ja tanssin herättämiä sisäisiä tuntemuksia on mahdollista opettaa nimenomaan liikkeiden, tanssisarjojen ja koreografioiden kautta. Luulisi että Schonberg osaa opettaa tanssia, jos hän on tehnyt sitä niin kauan. Mutta jos hän tekstillään viittaa tanssin sisäisten kokemusten opettamiseen niin olen hänen kanssaan samaa mieltä siitä, että omia sisäisiä kokemuksia ei voi opettaa. Videossa annoin pojille valtuudet luoda omaa koreografiaa tietyissä rajoissa joten tanssi automaattisesti sisälsi myös heidän omaa kokemusmaailmaansa. Annoin heille välineiksi mielikuvia ja erilaisia rytmejä. Olen samaa mieltä kuin Adshead, että koreografian voi opettaa, jos sinulla on kärsivällisyys ja välineet siihen. Stressini oli siis turhaa jälkikäteen ajateltuna.

Pääsimme vihdoin saliin ja aloimme asettelemaan valoja ja kameroita paikoilleen. Alkuvalmistelut sujuivat nopeasti ja vaivattomasti, mutta itse en tiennyt miten aloittaa työskentely poikien kanssa. En ollut miettinyt mitään liikkeellistä sarjaa, eikä minulla ollut mitään mielikuvaa, miltä tanssin tulisi näyttää. Monet koreografit haluavat luoda muutaman liikefraasin itse ja muutaman improvisaatioharjoitteen tai mielikuvan, jota he voivat käyttää viimeistään varasuunnitelmana, kuten Anniina Kumpuniemi teoksessaan *Viritetty* (Kumpuniemi. 2011, 90.) Mi-

nulla oli kaksi improvisaatio mielikuvaa/ideaa mietittynä valmiiksi ennen työkentelyn alkua, jotka olivat pojille laskemisen kautta tuttuja. Puuterilumessa laskeminen ja kanteilla laskeminen rinnettä alas. Kyseiset laskutavat eroavat täysin toisistaan. Puuterilumessa ei tarvitse laskea kanteilla päästäkseen alas ja se on hyvin raskasta. Kovaa rinnettä laskiessa täytyy puolestaan laskea kanteilla, koska muuten ei pysy pystyssä. Rinteessä laskeminen on kevyempää verrattuna puuterilumessa laskemiseen. Painoa pitää siirtää aina etukantilta takakantille.

Poikien tehtävänä oli luoda tanssisarjat omista tempuistaan. Laitoin pojat itsenäisesti tekemään tanssisarjat, kiersin auttamassa ja antamassa neuvoja. Alun tuskailujen jälkeen homma alkoi sujumaan luontevammin ja ripeämmin. Juholla ja Josalla kesti paljon kauemmin saada varmuutta ja itseluottamusta tanssin luomiseen ja tanssimiseen, kuin Joonaksella. Ensimmäiset puoli tuntia pojat sanoivat, että he eivät osaa tehdä mitään, mutta jaksoin kannustaa ja auttaa heitä. Huomasin, että jokainen pojista mietti, että tämä ei ole tanssia. Sanoin heille, että kaikki liike on tanssia, jos niin haluaa. Ja ohitin nopeasti poikien mietteet, jotta pääsisimme jatkamaan. Tämä johtuu luultavasti siitä, koska he eivät ole ikinä nähneet nykytanssia, joten on vaikea ajatella, että perusliikkuminen on myös tanssia. Ajattelin nuorempana myös samalla tavalla, koska olin aina tanssinut hiphoppia, jossa liikkeitä tehdään ja opetellaan behavioristisen mallin mukaan, eikä liikkeissä hirveästi tule ilmi perusliikkumista. Koulutukseni aikana olen kasvanut ja katseeni avartunut tämän asian puitteissa. Eeva Anttila kuvaa erinomaisesti oman käsityksensä tanssista tekemässään kirjassa. Anttilan mukaan liikkeet ja liikkuminen voi olla arkipäiväistä, mutta jos mietit ja paneudut siihen, se tekee liikkumisen tanssiksi. Ensimmäinen askel liikkeen muuntamisessa tanssiksi on kiinnittää siihen huomiota. Liike tulee tarkoitukselliseksi itsensä vuoksi (Anttila. 1994, 24-25.) Kävely oli yksi hyvä esimerkki teoksessa, jota pojat eivät pitäneet tanssina.

Annoin jokaiselle ruumiin osan, jota tulisi huomioida tanssissa. Joonakselle annoin häntäluun, Josalle polvet ja Juholle olkapää. Se oli mielestäni hyvä ratkaisu, koska lopputuloksessa se näkyy selvästi. Pojat tekivät liikkeet erilailla, mutta silti ne muistuttivat toisiaan. Ensimmäiset liikefraasit valmistuivat ja ne olivat

mielestäni liian lyhyitä. Poikien tuli tehdä vähintään saman pituinen liikefraasi kuin ensimmäinen. He siis tekivät tanssiensa oman laskutempun kahdesti. Pidän hyvin paljon akrobatteisesta liikkeestä. En ollut etukäteen miettinyt, mitään temppeja, mutta opetin Juholle ja Josalle temppeja, jotka heidän tuli lisätä sarjaan. Joonas oli ilman tehtävänantoa jo lisännyt akrobaattisen liikkeen sarjaansa. Temppeja oli helppo lisätä, koska tiesin, että jokainen pojista osaisi ne tehdä. Pojat saivat tehtyä liikefraasit valmiiksi ja mielestäni se tarvi jotain lisää. Mieleeni juolahti yhtäkkiä, että pojat voisivat tehdä jonkin arkipäiväisen kuvion "temppejen" keskellä. Juholle annoin kuvioksi salaman. Juholla tuli mieleen sarjakuvisa eiintyvä piirretty salama, joten valitsimme sen. Joonakselle annoin neliön, koska hän on matemaattisesti lahjakas. Kuviot tuli "piirtää" ilmaan annetulla kehon osalla. Josalle en antanut kuviota, koska en halunnut, että se näkyisi yksiselitteisesti katsojalle, että nyt tulee taas joku väli, joten Josan piti lisätä sarjaansa kaksi ravistusta, alkuun ja keskelle. Pidimme pienen tauon ja tauon aikana pojat alkoivat pelleilemään ja matkimaan balettianssia. Mielestäni se oli todella hauskan ja mielenkiintoisen näköistä, koska ei-tekniilliset tanssijat tekivät liikkeitä, mitä he olivat ehkä nähneet telkkarista ja millainen mielikuva heillä oli kyseisestä lajista. Otimme käyttöön liikkeen nimeltä grand plie`, se on mielestäni toimiva kohta, koska se voi aiheuttaa hämmennystä katsojassa, kun tulee tekninen liike, keskellä perusliikkumista.

Pojat opettivat toisilleen omat tanssisarjansa ja minä toimin apuna opetettaessa, jos joku ei meinannut oppia toisen sarjaa. Autoin myös rytmittämään liikkeitä, jotta ne olisi helpompi tehdä ja niihin tulisi enemmän rytmin vaihtelua. Yllätyin, kuinka nopeasti pojat oppivat toistensa liikesarjat.

Olimme tulleet siihen vaiheeseen, että päätimme kuvata jokaisen tanssisarjan. Minä olisin kuvannut suoraan, kun pojat tanssivat aina yhden koreografian yhdessä. Kalle ehdotti, että kuvataan jokainen sarja niin, että siinä tanssii ainoastaan sen tekijä. Tämä oli loistava idea ja se toimii videolla hyvin. Kuvasimme aina ensin tanssin niin, että ensin tekijä tanssii sen ja sitten kaikki yhdessä. Huomasin, että poikia jännitti tanssia yksin kameran edessä, kun toiset katsoivat vierestä. Ensimmäin kuvasimme Joonaksen tanssin yksin ja kaikki yhdessä. Halusin, että sarjan päätyttyä pojat jatkavat tanssia improvisoiden, niin kuin he las-

kisivat puuterilumessa. Seuraavana kuvasimme Juhon sarjan, missä halusin, että pojat improvisoivat kanteilla laskemista, ennen kuin aloittavat tanssisarjan. Josan tanssi oli kolmantena vuorossa. Kokeilimme, että Josa lähtee kävelemään aivan kameran edestä, jonka jälkeen pojat liittyvät kävelyyn kaanonissa. Tämä näytti heti ensimmäisellä kokeilulla hyvältä, joten otimme sen käyttöön. Vaikka pojat oppivat toistensa sarjat nopeaa ja hyvin, tuli kuvausvaiheessa hiukan ongelmia muistamisen kannalta. Se ei ollut kenellekkään haitaksi, mutta huomasin, Juhon turhautumisen. Sain onneksi turhautumisen menemään ohi, kun kertasimme yhdessä tanssisarjat hitaasti alusta läpi. Alun muistamisongelmien jälkeen kuvaukset sujuivat todella hyvin ja saimme kuvattua jokaisen tanssin noin viidellä otoksella.

Poikien tuli tehdä yhteisestä tempusta yhdessä tanssisarja. Tempun nimi on backflip eli takaperin voltti. Lattiasta kuului ääni, kun pojat tömistelivät sitä. Ääni toi mieleeni Queenin kappaleen We Will Rock You, jonka inspiroimana sanoin pojille, että heidän tulisi tehdä kappaleessa esiintyvää rytmiä jaloin ja käsin. Viimeinen tanssiosio alkaa kyseistä rytmiä tehden ja huipentuu, kun Joonas tekee yksin takaperin voltin ja Josa heittää Juhon jaloista volttiin. Tämä näyttää hauskalta videossa ja sopii siihen erittäin hyvin.

2.2 Näyttelijän kuvaus ja spiikkaus

Kuvasimme näyttelijän osuuden viimeisenä, koska silloin tiesimme, mitä olimme kuvanneet laskemisen ja tanssin osalta ja mitä näyttelijän tulisi niistä kertoa. Teimme Kallen kanssa aamupäivästä tarkan käsikirjoituksen, mitä näyttelijä tulisi puhumaan. Jätimme tarkoituksella joitakin kohtia tyhjäksi, jos Tuukalla sattuisi olemaan hyviä ehdotuksia niihin. Käsikirjoituksen laatiminen oli huomattavasti hankalampi ja pidempi prosessi mitä odotin. Päätimme myös tarkat kohdat videon osalta, missä näyttelijä näkyisi ja missä kuuluisi taustalta pelkkä ääni. Se nopeutti kuvausten sujumista huomattavasti.

Pääsimme aloittamaan spiikkauksen, joka sujui todella mallikkaasti ja nopeasti. Tuukalta saimme mahtavia ideoita, tyhjiksi jättämiimme kohtiin, jotka tulivat

myös käyttöön lopputuotokseen. Yhteensä alkuvalmisteluihin ja spiikkaukseen kesti vain vähän reilu tunti. Odotin, että se olisi vienyt paljon aikaa, mutta Tuukka oli alan ammattilainen, se saattoi nopeuttaa asiaa.

Seuraavana suuntasimme Vanhalle Paloasemalle, missä kuvasimme kohdat, missä Tuukka näkyy. Halusimme miljöön, missä tutkija istuu hienossa baarissa ja juo kallista viskiä samalla, kun selittää tutkimustaan. Emme saaneet ravintolan johtajaa kiinni, mutta Kalle luotti siihen, että saisimme kuvata siellä, koska hän on aikaisemminkin kuvannut siellä. Onneksemme baarimikko antoi luvan, että saisimme kuvata siellä. Olisimme halunneet kuvata tutkijaa takan äärellä, mutta baarimikko ei antanut lupaa sytyttää takkaa. Valitsimme kuvauspaikaksi teemaan sopivan baarinnurkkauksen, missä oli sohva ja kirjahylly. Valmistelimme kuvauspaikan ja asettelimme valot. Tuukka laittoi hienon puvun päälle ja minulla oli matkassa pitkä tohtorintakki. Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, että tässä videossa ei olisikaan tohtori vaan tutkija ja jätimme valkoisen takin käyttämättä.

Kuvasimme tutkijaa koskevat kohdat kahdesta eri kuvakulmasta. Minä toimin myös assistenttina kuvauksissa. Yhtäkkiä minulle tuli kuvausten aikana mieleen, että tutkija muistutti kuin jotakin vanhanaikaista televisiosarjaa, missä keskustellaan eri aiheista kyseisellä viikolla. Poikien mielestä idea oli loistava ja päätimme, että videosta tulee kuin yksi televisiosarjan jakso. Se oli pieni muutos, mutta silti jotenkin kokonaisempi osa, mikä satoi tarinan yhteen. Idean jälkeen kuvasimme kaksi kohtaa uudestaan, jotta siihen tulisi television omaisempi tyyli. Lopuksi, koska teoksesta tulikin televisiosarja, kuvasimme vielä alkuinton, joka on aina televisio ohjelmissa. Päätimme, että se tulisi olemaan hyvin kliseinen, missä näkyy tutkija, kun hän lukee kirjoja ja katselee tauluja. Taustalle laittaisimme soimaan hyvin imelän tunnusmusiikin, joka muistuttaisi 90-luvun televisiosarjoja. Lopputuloksessa onnistuimme mainiosti.

3 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimukseni tärkeimpänä johtopäätöksenä on se, että laskeminen toimii yhtenä koreografisena mallina tanssin luomisessa. Kiinnostuksen kohteeni, lumilautailu ja koreografian rooli, olivat minun teoksen tekemisen lähtökohdat. Lumilautailu avasi minulle uusia näkökulmia luoda tanssia ja käyttää hyväksi lajille ominaisia temppuja. En ole ennen ollut nykytanssi koreografian roolissa. Koreografian työssä toimiminen avartui minulle hieman. Haluan oppia lisää ja tehdä uusia teoksia tulevaisuudessa. Tanssikohtausten alussa mietin, miten muut koreografit lähtisivät liikkeelle ja antaisivat tanssijoille tehtäviä. Sitä kautta minulla oli helpompi lähteä työstämään teosta ja viemään sitä eteenpäin.

Palaverit ja kirjalliset merkinnät papereihin auttoivat jäsentämään työtä. Oli hienoa oppia tekemään käsikirjoitusta tanssiin liittyen, vaikka ne eivät olleet mitään mestariteoksia. Käsikirjoitus toimi hyvänä lisämuistina koko teoksen tekoprosessin ajan. Siitä oli helppo tarkistaa prosessin kulkua, mitä oli tehty ja mitä oli vielä tekemättä.

Toisella vuosikurssilla tiesin, että tulen tekemään taiteellisen opinnäytetyön. Silloin jo mietin tuskissani, kuinka pystyn kirjoittamaan taiteellisen opinnäytetyön puhtaaksi paperille. Äidinkieli ei ole koskaan ollut helpoimpia kouluaineitani. Teoksen suunnittelun aikana epäilin useita kertoja taitojani tehdä kirjallista osuutta. Kuitenkin sitä tehdessäni huomasin ilokseni, että kirjoittaminen luonnistui hyvin. Itse asiassa kirjoittamisen avulla pystyin prosessoimaan työtäni paremmin ja koko tutkimukseni jäsenyi selkeäksi kokonaisuudeksi. Kirjoittaminen auttoi pohdimaan työtäni lähemmin ja sen avulla huomasin, mitkä työtavat toimivat minulle parhaiten.

Tutkimuksen idean saatuani mietin, että ketä ”oikeita” tanssijoita kysyisin mukaan tekemään teosta. Onneksi päädyin ratkaisuun, jossa käytin lautailijoita tanssijoina, jotka eivät olleet aikaisemmin tanssineet. Liikkeet ja tyyli olivat todella puhtaita, arkisia ja niissä ei ollut maneereja. Lumilautailijat tietävät tempunsa niin hyvin, että saivat tanssin näyttämään niiltä. Tanssijoiden tekemänä

siitä olisi voinut tulla todella erilainen teos ja tanssissa ei välttämättä näkyisi lumilautatempu enään. Olisi hauska kokeilla "oikeilla" tanssijoilla sama prosessi ja nähdä millainen siitä tulisi. Uskon, että se olisi varmasti hieno ja tanssillisesti paljon näyttävämpi, mutta luulen, että tämä valinta antoi minulle itselleni paljon enemmän.

Joitakin asioita olisin halunnut harjoittaa enemmän. Olisin halunnut, että tanssisarjat olisivat olleet teoksessa pidempiä. Valitettavasti aikaa oli niin vähän, että se ei ollut mahdollista. Toisaalta tanssisarjojen lyhyys kääntyi myös eduksi, koska kaikki, jotka ovat katsoneet videon, ovat sanoneet, että olisivat halunneet nähdä lisää poikien tanssia.

Vastasiko teos odotuksiani? Kyllä ja ei. Kyllä sen takia, koska tiesin suunnilleen, mitä tuleman pitää. Ei, koska teos ylitti kaikki odotukseni. Pelkäsin, pystyisivätkö pojat selviytymään tanssinluomisesta ja tanssimisesta. Pojat ylittivät itsensä täysin ja olen tyytyväinen ja ylpeä teoksestani. Olen saanut siitä todella hyvää palautetta katsojilta ja luulen, että lumilautailun käyttäminen tanssin luomiseen tulee olemaan jatkossa yhtenä työvälineenä takataskussani. Osoitin teoksen tekemisellä itselleni, että pystyn työstämään nykytanssi koreografiaa ja se antoi työvälineitä teosten tekemiseen. Tästä syystä kiitän kouluni opettajia ja ammattikirjallisuutta, jotka antoivat minulle uusia malleja, lähtökohtia ja avaimia tanssiteoksen tekemiseen.

4 POHDINTA

Olen koko koulu- ja opettaja-aikana tehnyt pääasiassa katutanssi koreografioita ja opettanut katutanssia. Päälajini liikemateriaalit ovat alkaneet joko toistaa itseään tai en ole saanut lajista intoa koreografioiden luomiseen. Kouluajanani kiinnostukseni on herännyt nykytanssia kohtaan ja olen halunnut tehdä nykytanssi teoksen. Olen halunnut kehittää omaa tyyliäni nykytanssissa, joka pohjautuu katutanssi lajeihin.

Työssäni halusin tehdä jotain, mikä kiinnostaa minua. Nämä kaksi asiaa olivat lumilautailu ja nykytanssiin pohjautuva teos. Halusin tutkia työssäni koreografisia malleja ja kuinka tehdä koreografia, joka pohjautuu nykytanssiin ja perusliikkumiseen käyttäen hyväksi lumilautailusta saatuja temppuja ja inspiraatiota. Käytin työssäni hyväksi koulussa opittuja menetelmiä muilta koreografeilta, omaa osaamistani katutanssin saralta ja ideoita, jotka syntyivät siinä hetkessä. Työni onnistui todella hyvin, koska sain kartuttaa ammatillista osaamista koreografina ja opettajana. Sain myös erittäin hyvän työkalun tulevaisuuden varalle, kuinka käyttää lumilautailua hyväksi tanssin luomiseen. Työtäni voi myös käyttää opetusvideona. Työni on kantaaottava liikunnan ja liikkumisen suhteen ja se toimii myös innoittajana pojille, jotka eivät välttämättä uskalla liittyä tanssin pariin.

Taiteellisessa opinnäytetyössä käyttämäni menetelmät olivat erittäin toimivia työssäni esiintyville tanssijoille. Parhaiten heille toimivat mielikuvat, joita heidän piti käyttää luodessaan sarjoja ja tanssiessaan niitä. He eivät olleet tanssin ammattilaisia vaan lumilautailijoita, jotka tietävät temput unissaankin, koska liikkeet ovat niin haastavia. Tämän takia tanssisarjoista tuli temppujen näköisiä, joita rikoimme vähän, jotta siitä tulisi tanssillisempaa.

Projektissa oli todella tiukka aikataulu ja oli haastavaa löytää yhteistä aikaa. Kuvasimme ja loimme yhdessä päivässä lumilautailu- ja tanssiosuudet. Aikaa olisi voinut olla enemmän, jotta tanssijoiden tanssia ja olemista, koreografiaa ja toi-

mintamalleja olisi voinut hioa paremmiksi. Teoksesta olisi voinut tulla kaikin puolin rikkaampi jos aikaa olisi ollut enemmän. Ajan puutteesta huolimatta olen enemmän kuin tyytyväinen lopputulokseen. Saimme myös yhdessä päivässä nauhoitettua ja kuvattua ääninäyttelijän osuudet. Videon leikkaukseen meni kaksi päivää, joten kyseessä on nopea prosessi. Prosessista teki nopean teoksen esittämisspivämäärän lähestyminen.

Kannustan ihmisiä kuuntelemaan itseään ja käyttämään hyväksi omia kiinnostuksen kohteita. Opiskelu aikamani tuskailin, että en osaa tehdä taiteellista opinnäytetyötä, mutta ilokseni löysin mahtavan toimintatavan kehittää koreografiaa harrastukseni kautta. Positiivisen palautteen kautta sain innostusta ja ideoita uuden samankaltaisen teoksen tekemiseen. Siinä voisin käyttää jotakin muuta harrastamaani extremelajia. Laskijoiden kanssa työskentely antoi erittäin positiivisia kokemuksia teoksen tekemisestä, uusia näkökulmia tanssiin ja koreografian luomiseen ja heidän liikemateriaalinsa oli mielenkiintoista. Toivon, että muutkin uskaltavat käyttää tanssijoita, jotka eivät osaa tanssitekniikkaa, mutta heillä on paljon muuta annettavaa liikkeelle.

LÄHTEET

Anttila, E. 1994. Tanssin aika. Opas koulujen tanssikasvatukseen. Helsinki: Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 139.

Brotherus, H. 2011. Kaiken keskellä. Teoksessa H. Jyrkkä (toim.) Nykykoreografian jalanjäljissä – 37 tapaa tehdä tanssia. Suomen Tanssitaiteilijain Liitto. Helsinki: LIKE. Helsinki: Otava, 22-26.

Hämäläinen, S. 1999. Koreografian opetus- ja oppimisprosesseista – kaksi opetusmallia oman liikkeen löytämiseksi ja tanssin muotoamiseksi. Teatterikorkeakoulu. Väitöskirja.

Kumpuniemi, A. 2011. Koreografia on osa elämisen prosessia. Teoksessa H. Jyrkkä (toim.) Nykykoreografian jalanjäljissä – 37 tapaa tehdä tanssia. Suomen Tanssitaiteilijain Liitto. Helsinki: LIKE. Helsinki: Otava, 85- 93.

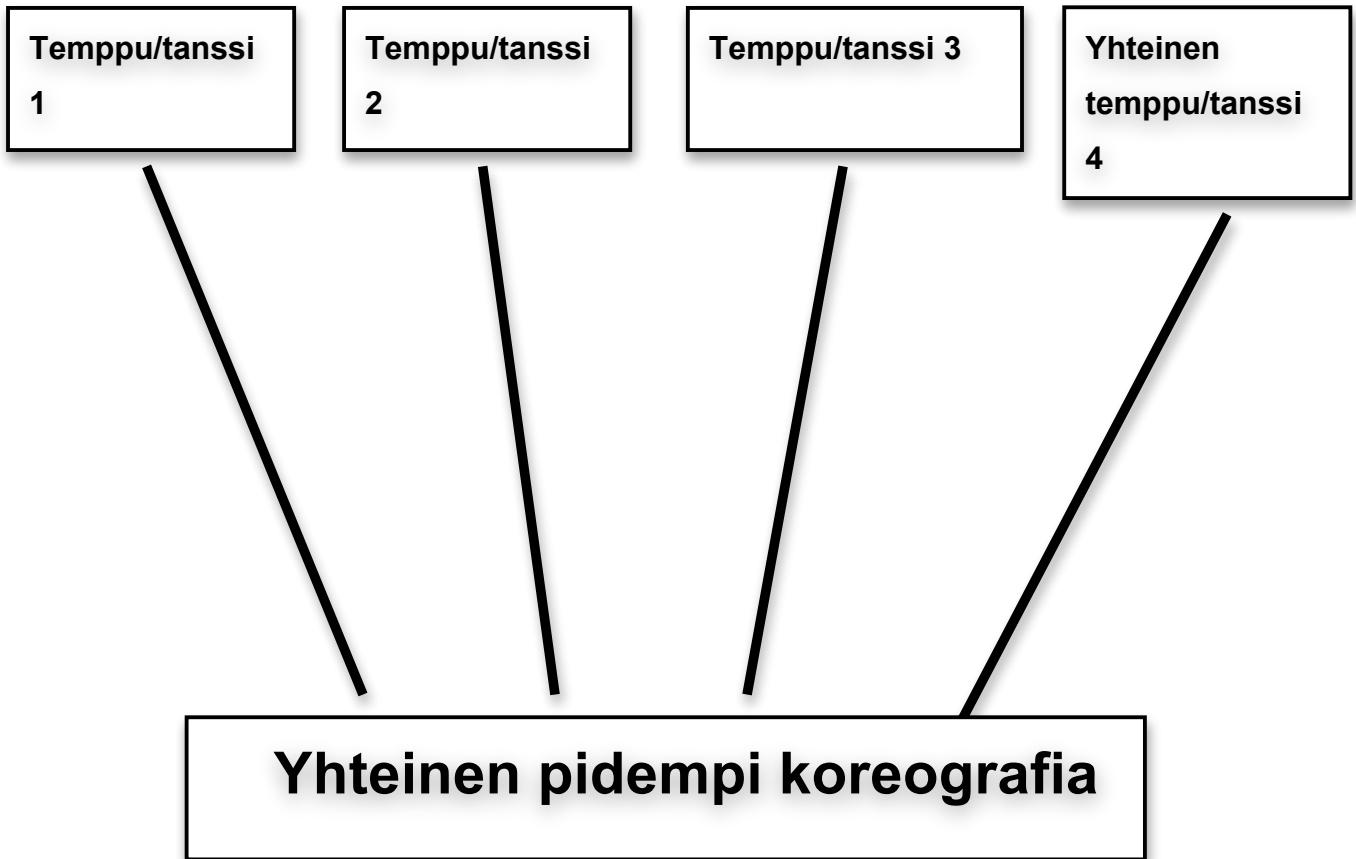
Lindfors T. 2011. Elämä on työtä, työ elämää. Teoksessa H. Jyrkkä (toim.) Nykykoreografian jalanjäljissä – 37 tapaa tehdä tanssia. Suomen Tanssitaiteilijain Liitto. Helsinki: LIKE. Helsinki: Otava, 114-121

Tracy, J. Disney's Tarzan Adventure: Two Worlds Merge.

<http://www.animationartist.com/movies/tarzan/Production/production.html> (hakupäivä 13.9.2012)

LIITTEET

LIITE 1

Videolinkki teokseen:

<http://www.youtube.com/watch?v=p9opsh1xPe0>